

PROF. DR. KERİM ATAMER
Türk Ticaret Kanunu'nu ve 6102 Sayılı Kanun'u
Hazırlayan Komisyonun Üyesi

DENİZ TİCARETİ HUKUKU

-I-

İÇİNDEKİLER (AYRINTILI)

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER (ÖZET)	IX
İÇİNDEKİLER (AYRINTILI)	XV
KISALTMALAR LİSTESİ	LVII
KAYNAKÇA	LXV

Birinci Kısım BAŞLANGIÇ

§ 1. Giriş

I. Yeni Türk Ticaret Kanunu	1
II. Yazar.....	2
III. Amaç	2
IV. İçerik.....	3
V. Tarihçe.....	3
VI. İncelemenin Kapsamı	4
VII. Sistematik.....	7

VIII. Kısaltmalar	9
A. Kişiler ve Unvanlar	9
B. Kanun Koyucu	9
C. “Deniz Ticareti” İbaresini	9
D. “Gemi”nin Özne Sayılması	10
IX. Yollamalar	10
A. Mevzuat	10
B. Kaynakça	11
X. Yazım Usulleri	11
XI. İkinci Bası	12
XII. Güncellik Tarihi	12

§ 2. Deniz Ticareti İle İlgili Temel Mevzuat

I. Tanım ve Kapsam	13
A. “Temel Kanun” Kavramı	13
B. Köken	14
C. “Temel Mevzuat”	17
D. Alanlar	20
II. Anayasa	20
III. Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku	22
A. Türk Deniz Ticareti’nin Milletlerarası Niteliği	22
B. 244 Sayılı Kanun	22
C. Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun	23
IV. Milletlerarası Sözleşmeler’e Katılma ve Öncelik	25
A. Giriş	25
B. “Milletlerarası Sözleşme” Terimi ve “MS” Kısaltması	26
C. Katılma ve Çekilme Usulü	27
1. Anayasa [1924] Hükümlerine Göre	27
2. Yürürlükteki Mevzuata Göre	28
a. Yasal Dayanaklar	28

b. Temel Kural	29
c. İstisnalar	29
d. İstisnalar Hakkında Ortak Kural	29
e. Süreç	30
aa. Dışişleri Bakanlığı.....	30
bb. “Onay Kanunu”	31
cc. Bakanlar Kurulu Kararnamesi.....	31
dd. Katılma Belgesi.....	31
ee. Yürürlük.....	32
f. Çekilme	32
D. Öncelik	33
V. Deniz İdare Hukuku	36
A. Temel Kanunlar	36
B. Temel Görevler	38
C. Teşkilât Yapısı	39
1. Merkez Teşkilâtı	39
2. Taşra Teşkilâtı.....	40
D. İdari Denetim.....	40
E. Deniz Ticareti İle İlgili Temel Düzenlemeler.....	40
1. Yetki ve Dayanak	40
2. Tüzükler	42
a. Tehlikeli Eşyanın Taşınması [1952]	42
b. Çat(ış)manın Önlenmesi [1977]	42
c. Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni [1998].....	43
3. Yönetmelikler.....	46
a. Gemilerin Genel Denetimi ve Belgelendirilmesi	46
b. Gemilerin Tonilatolarının Ölçülmesi	47
c. Gemilere Uygulanan Teknik Kurallar	47
d. İçsularda Çalışan Gemi ve Araçlar.....	48
e. Gemilerin Yapımı, Tadili, Bakım-Onarımı ve Sökümü	48
aa. Tesislerin Yeri.....	48
bb. Yapım, Tadil, Bakım-Onarım.....	50

cc. Söküm	51
dd. Gazdan Arındırma	52
f. Limanlar	52
F. İlgili Diğer Bakanlıklar	53
G. Öncelik	54
VI. Özel Hukuk.....	55
A. Medenî Hukuk, Borçlar ve Ticaret Hukuku.....	55
1. Türk Medenî Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu	55
2. Türk Ticaret Kanunu	58
3. Üç Metin - Tek Kanun.....	59
B. Tamamlayıcı Kanunlar	59
1. Finansal Kiralama Kanunu.....	60
2. Sigortacılık Kanunu.....	62
a. Künye	62
b. “Deniz Sigortaları”nın Tanımı	62
c. Grup ve Branş Ayırımı	63
d. Sözleşmeyi Türkiye’de Yapma Zorunluluğu ve İstisnaları.....	65
aa. Kural.....	65
bb. TUGS’ye Kayıtlı Gemilerin ve Yatların Sigortaları ..	67
cc. Reasürans	68
e. Milletlerarası Yetki Kuralları.....	69
f. Özel Şart ve “Kloz”	71
g. Yabancı Dilde Özel Şartlar	74
h. Tüm Rizikolar (“All Risks”) - Kararlaştırılmış Rizikolar (“Named Perils”).....	77
i. “İyiniyet”	79
VII. Yargılama ve İcra Hukuku	80
A. Yargılama Hukuku.....	80
B. İcra ve İflâs Hukuku	81
1. İcra ve İflâs Kanunu [1929].....	81

2. İcra ve İflâs Kanunu [1932].....	82
a. Yasama Süreci.....	82
b. 1956 Tarihli Değişiklik.....	83
c. 1965 Tarihli Değişiklik.....	84
d. 2011 Tarihli Değişiklik.....	84

İkinci Kısım
TÜRK DENİZ TİCARETİ HUKUKU’NUN
TARİHÇESİ, KAYNAKLARI VE REFORMU

§ 3. Tarihçe

I. Kapsam	85
II. Roma Hukuku	86
A. Giriş.....	86
B. Digesta	87
1. Gereksinim	87
2. Yararlanılan Kaynaklar ve Terminoloji.....	88
3. Romalı Hukukçular ve İki Rakip Okul.....	92
4. “Deniz Ticareti Hukuku” Kavramı.....	96
a. Tanım.....	96
b. Hükümlerin Saptanması	97
C. Deniz Ticareti’ne İlişkin Hükümler	98
1. Başlangıç: Donatanın İade Sorumluluğu	98
2. Yargılama Hukuku.....	102
a. Gemi ile Kaplama Tahtaları Arasındaki İlişki	102
b. İstihkak Davası	103
c. Gemi Üzerinde İntifa Hakkı	104
d. Gemiye veya Gemiyle Verilen Zararın Giderilmesi.....	105
e. Gemilerden Dökme veya Atma Yoluyla Verilen Zarar	106

f. Kölenin Verdiği Zarardan Gemi Malikinın Sorumluluğu.....	106
3. Eşya Hukuku.....	108
a. Rehinli Sandal.....	108
b. Donatana Karşı Ek (Munzam, Mülhak) Dava	108
c. Müşterek Avarya.....	110
d. Kaptanın veya Yöneticinin Kadın Tarafından Atanması	111
e. Geminin Enkaz Hâline Gelmesi Sebebiyle Kurulan Saklama Sözleşmesi	112
f. Deniz Yolu ile Eşya ve Yolcu Taşıma Sözleşmesi	112
g. Gemide Zarar Verilen Eşyaya İlişkin Dava Hakkı	114
4. Merkez Kısım.....	115
a. Gemi Alacaklısı Hakkı ve Yük Üzerinde Hapis Hakkı	115
b. Gemi Satış Sözleşmesi.....	116
c. Deniz Ödücü.....	117
5. Miras Hukuku.....	119
a. Mülkiyetin Omurgaya Bağlı Sayılması.....	120
b. Gemi ile Kaplama Tahtaları Arasındaki İlişki	120
c. Dinginin Mülkiyeti.....	120
6. Karma Hükümler.....	121
a. Kaçak Yük	121
b. Denizde Bulunan Eşya ve İnşa Edilen Gemi Üzerindeki Mülkiyet	122
c. Gemi Kazasında Denize Düşen veya Atılan Eşyanın Mülkiyeti.....	123
d. Mülkiyetin Terki	123
e. Sıra Cetveli.....	123
f. Gemiden Zorla Çıkartılan Kişi.....	124
g. Borçlar ve Dava Hakları.....	124
7. Son Ayrım	125

a. Sözlü Akitler	125
b. Gemiye Teslim Borcunun Sona Ermesi.....	126
c. Gemide ve Kıyıda Hırsızlık	126
d. Donatanın veya Gemi Adamlarının Hırsızlığı	127
e. Deniz Kazalarında Yağmanın Önlenmesi.....	128
f. Gemide Silah Bulundurma ve Silah Zoruyla Gemiden Çıkartılma	130
g. Deniz Kazalarında Yağma Hâlinde Cezai Yaptırımlar	130
h. Deniz Yolu İle Tahıl Taşımacılığının Korunması	131
i. Kamu Görevlisinin Gemi Yaptırma Yasağı.....	131
j. Tanımlar	131
aa. Liman	132
bb. Geminin Bütünleyici Parçası ve Eklentisi.....	132
D. Özet	132
III. Orta Çağ ve Yeni Çağ Kaynakları	136
A. Giriş.....	136
B. Akdeniz Bölgesi Kaynakları	139
C. Atlas Okyanusu ve Kuzey Avrupa Kaynakları	141
D. Değerlendirme	143

§ 4. Milletlerarası Kaynaklar

I. Giriş	145
II. Deniz Ticareti Alanında Hukuk Birliğini Sağlayan Kuruluşlar	146
A. Comité Maritime International.....	146
B. International Maritime Organization.....	149
C. Avrupa Birliği.....	151
D. Diğer Kuruluşlar.....	152
III. Deniz Ticareti'ne İlişkin Milletlerarası Sözleşmeler.....	153
A. Giriş.....	153
B. Devlet Gemilerinin Muafiyeti	154

1. Künye	154
2. Uygulama Alanı.....	155
3. Kanunlar İhtilâfı Kuralı.....	155
C. Gemiler Üzerinde Aynî Haklar.....	155
1. Brüksel Sözleşmesi [1926]	155
a. Künye	155
b. Uygulama Alanı.....	157
2. Brüksel Sözleşmesi [1967].....	158
3. Cenevre Sözleşmesi [1993]	159
a. Künye	159
b. Uygulama Alanı.....	161
D. Eşya Taşıma Sözleşmesi	162
1. Brüksel Sözleşmesi [1924] (“Lahey Kuralları”)	162
a. Künye	162
b. Amaç	164
c. Lahey Kuralları [1921]	165
d. CMI Taslağı [1922] (“Lahey Kuralları [1922]”)	166
e. Brüksel Konferansları	167
f. Sözleşme’nin Adı ve Kısaltması	168
g. Uygulama Alanı.....	169
h. İmza Protokolü	169
2. “Visby Kuralları” ve “SDR Protokolü” (Brüksel Protokolleri [1968 ve 1979]).....	171
3. “Hamburg Kuralları” [1978].....	173
4. “Rotterdam Kuralları” [2009].....	173
E. Yolcu Taşıma Sözleşmesi.....	176
1. Brüksel Sözleşmeleri [1961 ve 1967].....	176
2. Atina Sözleşmesi [1974] ve Değişiklik Protokolleri.....	176
3. Atina Sözleşmesi [2002].....	177
4. Avrupa Birliği Düzenlemeleri	178
5. Uygulama Alanı.....	179

a. Milletlerarası Taşıma.....	179
b. Taraf Devlet İle Bağlantı.....	180
c. Türkiye Bakımından	180
F. Çatma.....	181
1. Denizde Çatmaları Önlemeye Yönelik Milletlerarası Kurallar.....	181
a. Milletlerarası Sözleşme ve Değişiklikleri.....	181
b. Uygulama Alanı.....	183
2. Sorumluluk	184
a. Künye	184
b. Uygulama Alanı.....	185
3. Milletlerarası Yetki	186
G. Kurtarma.....	186
1. Brüksel Sözleşmesi [1910]	186
a. Künye	186
b. Uygulama Alanı.....	187
2. Londra Sözleşmesi [1989]	188
a. Künye	188
b. Sebepler	189
aa. Petrolden Kaynaklanan Deniz Kirliliği	189
bb. Kaptanın Talimat Alma Çabası	191
cc. Kamusal Müdahale	192
dd. Kıyı Devletinin Limanlarını Kapatması.....	193
ee. “Exxon Valdez” Kazası	195
ff. “Tojo Maru” Kazası ve Kurtaranın Özen Borcu ...	195
gg. Diğer Gelişmeler.....	196
c. Hazırlık Çalışmaları	198
d. Uygulama Alanı.....	200
H. Sorumluluğun Sınırlandırılması	201
1. Brüksel Sözleşmesi [1924]	201
2. Brüksel Sözleşmesi [1957]	202
3. Londra Sözleşmesi [1976] ve Protokolü [1996].....	203

a.	Sözleşme'nin Kabulü	203
b.	İngiliz Hukuku'nun Etkisi.....	204
c.	CMI Anketi ve Raporu	205
d.	Uygulama Alanı.....	205
e.	Londra Protokolü [1996] ve Değişikliği [2012]	206
4.	Avrupa Birliği Zorunlu Sigorta Düzenlemesi.....	207
I.	Gemilerden Kaynaklanan Deniz Kirliliği.....	207
1.	Tankerlerden Kaynaklanan Petrol Kirliliği	208
2.	Tankerden Başka Gemilerden Kaynaklanan Yakıt Kirliliği	210
3.	Tehlikeli ve Zararlı Maddelerden Kaynaklanan Deniz Kirliliği	210
J.	Gemilerin İhtiyati Haczi	211
1.	Brüksel Sözleşmesi [1952].....	211
2.	Cenevre Sözleşmesi [1999].....	211
a.	Künye	211
b.	Uygulama Alanı.....	212

§ 5. Alman Hukuku

I.	Yeni Çağ ve Yakın Çağ Kaynakları	213
A.	Hanse Birliği'nin Kaynakları.....	213
B.	Hamburg Hukuku ve Roma Hukuku'nun Etkileri.....	215
1.	Hamburg Şehir Kanunu [1603]	215
2.	Langenbeck (1727)	217
C.	Prusya Hukuku.....	218
1.	Prusya Krallığı Denizcilik Kanunu [1727].....	218
2.	Prusya Devletleri Ortak Kanunnamesi [1794].....	219
3.	Prusya İflâs Kanunu [1855]	219
D.	Öğreti.....	220
II.	Alman Ticaret Hukuku'nun Birleştirilmesi	222

A. Ortak Bir Ticaret Kanunu İçin Hazırlıklar	222
1. Prusya Taslağı [1856]	222
2. Prusya Tasarısı [1857]	222
B. Görüşmeler ve Roma Hukuku'nun Etkileri	223
C. Alman Ortak Ticaret Kanunu (Tasarısı) [1861]	225
D. İmparatorluk Düzeyinde Yürürlük [1871]	226
III. Alman İmparatorluğu Dönemi	226
A. Anayasal Gelişmeler	226
1. Kuzey Almanya Birliği Anayasası [1867]	226
2. Alman İmparatorluğu Anayasası [1871]	227
B. Bayrak ve Tescil Mevzuatı	227
1. Alman Bayrak Kanunu [1867]	227
a. Hazırlık Süreci	227
b. Amaç ve Kaynaklar	229
2. Ekler ve Değişiklikler	229
a. Tescil ve Ad Kanunu [1873]	229
b. Tescil ve Ad Yönetmeliği [1873]	230
c. Ticaret Gemisi Olmayan Araçlar Hakkında Kanun [1885]	230
d. Değişiklik Kanunu [1888]	231
C. Alman Medenî Kanunu [1896] ve Tapu Sicili Tüzüğü [1898]	231
D. Alman Ticaret Kanunu [1897] ve Yürürlük Kanunu [1897]	233
E. Çekişmesiz Yargı İşleri Hakkında Kanun [1898]	234
F. İkinci Bayrak Kanunu [1899] ve Değişikliği [1901]	235
G. Sigorta Sözleşmesi Kanunu [1908]	236
1. Giriş	236
2. Alman Adalet Bakanlığı Hazırlıkları [1902-1904]	237
3. Bundesrat'ta Kabul [1905]	238
4. Reichstag'da Birinci Aşama [1906]	238
5. Reichstag'da İkinci Aşama [1907] ve Kabul [1908]	239
6. Yürürlük [1910]	241

7. Kapsam	241
H. Çatma ve Kurtarma Hakkında Değişiklik [1913]	242
I. Gemi Rehni Hakkında Özel Hükümler	242
1. Yabancı Para Rehinlerine İlişkin Mevzuat [1920-1931]	242
2. İnşa Hâlindeki Gemiler Üzerinde Rehin Kurulması Hakkında Kanun [1926].....	243
IV. Nasyonal-Sosyalist Rejim Dönemi.....	245
A. Yasama Süreci	245
1. İncelemenin Sebebi.....	245
2. Alman Hukuku Akademisi.....	245
3. Alman Deniz Hukuku Komisyonu	245
4. Başkanlar.....	246
5. Çalışmalar.....	246
6. Karl Krieger	247
B. Gemi Rehni Bankaları Kanunu [1933]	247
C. Bayrak Çekme Zorunluluğu Hakkında Kanun [1935] ve Yönetmelik [1936]	248
D. Eşya Taşıma Hukuku'nda Değişiklik [1937]	248
E. "Gemilerin Eşya Hukuku"na İlişkin Yeni Mevzuat [1940]	249
1. Terim.....	249
2. Yasama Süreci	249
a. Alman Hukuku Akademisi.....	249
b. Alman Adalet Bakanlığı Hazırlıkları	250
c. Yeni Düzenlemeler	250
d. Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler	252
e. Reformun Mimarı Krieger.....	253
3. İzleyen Yıllarda Gelişmeler	253
V. Federal Almanya Cumhuriyeti Dönemi.....	253
A. Üçüncü Bayrak Kanunu [1951] ve Gemi Sicili Kanunu [1951]	253
B. Alman Ticaret Kanunu'nda Değişiklikler	255
1. 1954 Tarihli Değişiklik.....	255

2. 1972 Tarihli Değişiklik.....	255
3. 1986 Tarihli Değişiklik.....	256
4. 2001 Tarihli Değişiklik	256
C. Yeni Alman Deniz Ticareti Hukuku.....	257
VI. Deniz İş Hukuku Mevzuatı	258
A. Ticaret Kanunları.....	258
B. İş Hukuku Mevzuatı.....	258
1. Birinci Gemi Adamları Kanunu [1872]	259
2. İkinci Gemi Adamları Kanunu [1902].....	259
3. Değişiklik Kanunu [1904]	260
4. Sağlık Sigortası Kanunu [1927]	260
5. Üçüncü Gemi Adamları Kanunu [1957]	261

§ 6. Türk Hukuku

I. Osmanlı İmparatorluğu Dönemi.....	263
II. Ticaret (“Deniz Ticareti”) Kanunu [1929] ve İkincil Mevzuat.....	263
III. Brüksel Sözleşmeleri’ne Katılma [1955]	265
A. 1910 Tarihli Brüksel Sözleşmeleri.....	265
B. 1924 ve 1926 Tarihli Brüksel Sözleşmeleri.....	265
1. Onay Kanunları, Katılma Belgeleri ve Yürürlük.....	265
2. KTMS [1924] Bakımından Tartışma.....	267
a. İmza Protokolü	267
b. Tartışma	268
aa. Baskın Görüş.....	268
bb. Aykırı Görüş.....	270
cc. Değerlendirme	271
IV. Türk Ticaret Kanunu [1956] ve İkincil Mevzuat	272
A. Hazırlık Süreci.....	272
1. Ernst Hirsch’in Hazırlıkları	272
2. Adliye Encümeni’nin Çalışmaları.....	273

a. Adalet Alt Komisyonu.....	273
b. Tahir Çağa ve Bilim Komisyonu	274
B. Kanunlaşma Süreci.....	276
C. İkincil Mevzuat.....	276
D. Değişiklikler.....	277
1. Bakanlar Kurulu Kararı [1983]	277
2. 5136 Sayılı Kanun [2004]	277
E. Yürürlükten Kalkması	277
V. Yeni Milletlerarası Sözleşmeler'e Katılma İşlemleri	278
A. Denizde Çat(ış)maları Önlemeye Yönelik Milletlerarası Kurallar.....	278
1. Milletlerarası Taahhüt	278
2. Bakanlar Kurulu Kararı [1977] ve Tüzük.....	278
3. Bakanlar Kurulu Kararı [1984] ve Tüzük'te Değişiklik	279
4. Onay Kanunu [2013] ve İşlemlerin Tekrarlanması.....	280
5. Tüzük'ün Hükmü	281
B. Kurtarma.....	281
C. Sorumluluğun Sınırlandırılması.....	282
1. "Independenta" Kazası.....	282
2. Londra Sözleşmesi [1976]	283
a. Bakanlar Kurulu Kararnamesi [28/2/1980].....	283
b. Kararname'nin Özellikleri.....	284
c. Gelişmeler (12/9/1980 - 12/10/1982).....	284
aa. Bilgi Kaynağı.....	284
bb. Ankara'da Kurulan Komisyon ve Alt Komisyonlar.....	285
cc. Hukukî Tedbirler Alt Komisyonu	286
dd. Katılma İşlemlerinin Durdurulması.....	286
ee. Tasarılar.....	286
ff. Millî Güvenlik Konseyi Aşaması.....	287
gg. Danışma Meclisi Aşaması	288

d. Türkiye’de Deniz Kazaları Sempozyumu (13-15/10/1982).....	288
e. Katılma İşlemlerinin Tamamlanması.....	290
f. SınırMS [1924]’e Üyeliğin Sona Ermesi.....	291
g. Mertol Can’ın İtirazı.....	291
h. İdare Hukuku Açısından Değerlendirme.....	292
3. Londra Protokolü [1996].....	292
D. Gemilerden Kaynaklanan Deniz Kirliliği.....	293
1. Tankerlerden Kaynaklanan Petrol Kirliliği.....	293
2. Tankerden Başka Gemilerden Kaynaklanan Yakıt Kirliliği.....	293
VI. Güncel Teşvik ve Tescil Düzenleri	294
A. Teşvik Kanunu [1982] ve Kararnamesi [1989].....	294
B. Türk Uluslararası Gemi Sicili	295
1. Yasal Düzenleme ve Kuruluş.....	295
2. “Millî Gemi Sicili” İbaresi.....	297
3. Uygulanacak Hükümler	297
4. Teşvikler.....	298
5. Harçlar.....	300
a. Türler ve Miktar	300
aa. Kayıt Harcı.....	300
bb. Yıllık Tonaj Harcı.....	301
b. İndirim.....	302
c. Tahvil.....	302
d. Sicil İşlemlerinden Önce Ödeme Zorunluluğu	302
e. Tamamlayıcı İdari Kurallar	303
C. Bağlama Kütüğü.....	303
1. Teknik Kütük.....	303
2. Yeni Mevzuat.....	304
3. Kanun Teklifleri.....	307
4. TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda Görüşme.....	308

5. TBMM Genel Kurulunda Görüşme.....	308
6. TBMM’de Uzlaşma.....	309
7. Yasama Sürecinde Yapılan Değişiklikler.....	310
a. Başlık.....	310
b. BLKK (Çerçeve) m. 1.....	311
aa. Ek m. 12.....	311
aaa. Uygulama Alanı.....	311
bbb. Diğer Değişiklikler.....	312
bb. Ek m. 13.....	313
c. Plan ve Bütçe Komisyonu Teklifi m. 2.....	314
d. BLKK m. 2 (Plan ve Bütçe Komisyonu Teklifi m. 3)....	314
e. BLKK m. 3 (Plan ve Bütçe Komisyonu Teklifi m. 4)...	315
f. BLKK m. 4 (Plan ve Bütçe Komisyonu Teklifi m. 5)...	315
g. Plan ve Bütçe Komisyonu Teklifi m. 6.....	315
h. Plan ve Bütçe Komisyonu Teklifi m. 7.....	315
i. Yürürlük ve Yürütme Maddeleri.....	316
8. Yasama Amacı.....	316
a. Kaynaklar.....	316
b. Amaçlar.....	317
aa. Yürürlükteki Tescil Düzeninden Kaynaklanan Sorunların Çözümü.....	317
aaa. Yürürlükteki Tescil Düzeni.....	317
bbb. Kayıtsız Gemiler ve Sorunlar.....	318
bb. Vergi Mevzuatından Kaynaklanan Sorunların Çözümü.....	319
aaa. Amatör Denizciliği Geliştirme Hedefi.....	319
bbb. Hedefin Önündeki Vergi Engeli.....	320
c. Çözüm.....	321
d. Özet.....	324
9. Yürürlükteki Hükümler.....	325
10. Mali Hükümler.....	326
a. Kuruluş Aşaması.....	326

b. Yürürlükteki Düzenleme.....	327
aa. Harç Türleri ve Miktarı	327
bb. Teşvikler	327
aaa. Deniz Taşımacılığı ve Balıkçılık.....	327
bbb. Gemi Sağlık Resmi ve Fener Ücreti.....	328
ccc. 27/1/2017 Tarihinden Başlayarak İthalat	328
D. Deniz Turizmini Teşvik Mevzuatı.....	329
1. Yasal Düzenleme	329
2. Teşvikler ve Belgeler.....	329
E. Muafiyet ve İstisnalar.....	331
1. Kabotaj Hattında ÖTV Muafiyeti	331
2. Damga Vergisi ve Harçlar.....	331
VII. Deniz Kirliliğinden Doğan Sorumluluk	332
A. Çevre Kanunu.....	332
B. “Deniz Kirliliği Kanunu”	334
VIII. Deniz İş Hukuku’nun İlgili Hükümleri	335
A. Mülga İş Kanunu [1936] ve İş Mahkemeleri Kanunu [1950] ..	335
B. Mülga Deniz İş Kanunu [1954].....	336
C. Deniz İş Kanunu [1967] ve İş Mahkemesi	337

§ 7. Türk Ticaret Kanunu Reformu

I. Hazırlık Süreci	339
A. Hukuksal Dayanaklar	339
1. Temel Kanun Komisyonları	339
2. Çalışma Usulleri.....	339
3. Şekil Şartları.....	340
B. Ön Çalışmalar.....	340
C. Türk Ticaret Kanunu Komisyonu (“TTK Komisyonu”)	341
1. Kuruluş.....	341
a. Görevlendirme.....	341
b. Bakanlık Temsili.....	342

c. Üye Seçimi.....	343
d. Üyelere Dağıtılan Mevzuat.....	343
e. Başkanlık Seçimi.....	344
2. Alt Komisyonlar	344
3. Çalışma Yöntemi.....	345
4. Deniz Ticareti Alt Komisyonu (“DTK”).....	346
a. Başkan ve Üyeler	346
b. Çalışma Yöntemi.....	347
D. Türk Ticaret Kanunu Taslağı [24/2/2005]	347
E. Görüş ve Eleştiriler.....	349
1. Üç Aylık Görüş Süresi.....	349
2. Yazılı Görüşler	349
a. Bakanlıklar	349
b. Yargı.....	349
c. Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları ve Mesleki Birlikler	350
d. Üniversiteler	350
e. Hukukçular.....	350
3. Kamu Kurumları ve Sivil Toplum Kuruluşları ile Görüşmeler	351
4. Bilimsel Toplantılar	351
a. İstanbul Bilgi Üniversitesinde Sempozyum	351
b. Yeditepe Üniversitesinde Sempozyum	352
c. İstanbul Bilgi Üniversitesinde Panel.....	352
d. Deniz Hukuku Derneğinin Sempozyumu.....	353
5. Hazırlık Çalışmalarına Yönelik Eleştiriler.....	353
a. Üye Seçimi.....	353
b. Gizlilik	354
c. Şekil.....	354
d. Görüş Süresi	355
F. Sınırlı Sorumluluk ve Petrol Kirliliğine İlişkin Hükümler.....	355

1. İlke	355
2. İlk Taslak	356
3. Yeni Taslak Hazırlıkları	356
4. Denizcilik Müsteşarlığının Girişimi	357
5. 5312 Sayılı DKK'nın Etkisi	358
6. Hükümlerin Yeri	358
G. Kanunlaşma Süreci	359
1. Başbakanlığın Görüşü	359
2. Redaksiyon Çalışmaları	359
a. Dilin Arılaştırılması	359
b. 14/9/2005 Tarihli Rapor	359
3. Bakanlar Kurulu Tasarısı [17/10/2005]	360
4. TBMM'de Süreç ve Kanunlaşma	360
a. Adalet Komisyonunda Birinci Aşama	360
b. Adalet Komisyonunda İkinci Aşama	362
c. Genel Kurul	363
aa. "Sıra Sayısı 96" Rumuzlu Temel Kaynak	363
bb. İlk 76 Madde [2008]	364
cc. Kanunlaşma ve Yayım [2011]	365
5. Yürürlük Öncesi Değişiklikler [2012]	366
a. Süreç	366
b. Kanunlaşma	366
H. Özet Süreç	367
I. Yürürlük ve Uygulama Kanunu [2011]	368
J. İkincil Mevzuat	371
K. Mevzuatta Yapılan Atıflar	373
L. Karşılaştırmalı Tablo	373
II. Deniz Ticareti Reform İlkeleri	375
A. Giriş	375
B. Kaynaklar	376
C. Sistematik	377

D. Yöntem.....	377
E. İlkeler	377
1. Milletlerarası Sözleşmeler ile Uyum.....	377
a. Seçilen Milletlerarası Sözleşmeler.....	377
aa. Brüksel MS.....	378
bb. Yeni MS.....	378
b. İşlenmesi.....	380
aa. Uyarılama	380
bb. Atıf	381
cc. Aynen İşleme	382
2. Eskimiş veya Çağdışı Hükümlerin Ayıklanması.....	383
a. İlke	383
b. Avrupa Limanları	383
c. Kaptanın Hizmet Sözleşmesinin Sonu	384
d. Kaptanla Gemide Bulunan Kimselerin Münasebetlerine Ait Çeşitli Hükümler	384
3. Alman Ticaret Kanunu ile Uyum.....	386
a. İlke	386
b. Güncelleme.....	387
c. Eksikliklerin Giderilmesi.....	388
d. Çeviri Yanlışlarının Düzeltilmesi	388
4. Türk Medenî Kanunu ve Borçlar Kanunu ile Uyum	388
5. Çağdaş Deniz Ticareti Kanunlarıyla Uyum	389
6. Milletlerarası Genel Koşullar ile Uyum.....	390
a. York-Anvers Kuralları.....	390
b. Denizaşırı Satış Hükümleri	390
7. Güncel Mevzuat ile Uyum	391
a. Deniz Ticareti Hukuku.....	391
b. Deniz İş Hukuku	391
c. Diğer Alanlar	392
8. Yargıtay İçtihatları ile Uyum.....	392

9. Kıymetli Evrakın Üstünlüğü.....	393
10. Hükümlerin Sistemmatize Edilmesi.....	393
11. Reform Önerilerinin Gözetilmesi.....	394
III. Bölümler İtibarıyla Öne Çıkan Yenilikler	395
A. Giriş.....	395
B. Ortak Hükümler.....	395
1. “Eşya” Terimi	395
2. Hapis Hakkı ve Paraya Çevrilmesi	396
a. Terim ve Yasama Tarihçesi	396
b. Uyumlaştırma.....	400
c. Sıra	402
d. Paraya Çevirme Hakkında Ortak Usul.....	403
3. Acente	404
a. Deniz Acentelerine İlişkin Özel Düzenlemeler	404
b. Asil Hakkındaki İlâmın Acenteye Uygulanması Yasağı.....	404
4. “Pervasızca Hareket”	406
a. Sorun.....	406
b. Çözüm	407
C. “Denizcilik İhtisas Mahkemesi”	409
1. Yasal Dayanak ve Gerekçe.....	409
a. İlk Kural [1956].....	409
b. Özel Hüküm [2004]	410
aa. Metin.....	410
bb. Yasama Süreci	410
cc. Resmî Gerekçe	411
aaa. Metin.....	411
bbb. Dayanaklar.....	412
dd. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararları.....	412
2. Değerlendirme	413
a. Hükümün Anlamı ve Kapsamı.....	414
b. Kanunlaşma Süreci.....	415

c. AB Mevzuatı ile Uyum	416
d. Mahkemelerin Kuruluşu Hakkındaki Mevzuat	416
aa. Kanun'un Kabulü Tarihinde Yürürlükte Olan Mevzuat	417
bb. "Adli Yargı Kanunu"	419
e. Düzenlemenin Yeri	420
f. Mutlak Ticari Davalar	420
g. Derdest Dosyalar	421
h. Mahkemenin İş Yükü	421
3. Yargıtay Kararları	421
a. Çeşitli Örnekler	421
b. Değerlendirme	433
4. Yürürlükteki Yeni Düzenleme	435
a. Hazırlık Süreci	435
aa. Çözüm Önerileri	435
bb. Uzlaşma	437
b. Kural ve Resmî Gerekçe	438
c. Görevlendirme ve Derdest Davalar	439
d. Görev Ayrımı	440
e. Görevlendirmenin Kapsamı ve Sınırları	441
aa. Deniz Alacakları	441
bb. Deniz İş Hukuku Uyuşmazlıkları	443
aaa. Sorun	443
bbb. Yargıtay İçtihatları	444
ccc. Çözüm	445
cc. Tüketici Uyuşmazlıkları	448
f. Sonuç	449
g. Yeni Yargıtay Kararları	449
D. Özel Yargılama Kuralları	450
1. Yetki	450
a. Donatana Karşı Açılacak Davalar	450
b. Donatma İştiraki	452

2. Kaptana Tebligat	452
3. Açılmış Dava veya Takibin Halef Sigortacıya Geçmesi	454
4. Diğer Kurallardan Örnekler	455
5. “Hukukçu Bilirkişi” Görevlendirme Yasağı	456
E. Gemilere İlişkin Temel Hükümler ve Gemilerin Eşya Hukuku	459
1. Alman ve Türk Mevzuatının Karşılaştırılması	459
2. Yenilikler	461
F. Donatan, Donatma İştiraki ve Kaptan	461
1. Terminoloji	461
2. Donatan	462
a. Gemi Adamlarının ve Kılavuzun Kusurundan Ötörü Sorumluluk	462
aa. Kural	462
bb. Yükle İlgili Kişilere Karşı Sorumluluğun Kapsamı	465
b. Sorumluluğun Sınırlandırılması	467
3. Donatma İştiraki ve Yapı Ortaklığı Hükümleri	469
a. DTK ve TTK Komisyonu Kararları	469
b. Sıralama	470
4. Deniz İş Sözleşmelerinden Doğan Alacaklar	471
G. Deniz Ticareti Sözleşmeleri	472
1. Sistem ve Kapsam	472
2. Gemi Kira Sözleşmesi	473
3. Zaman Çarteri Sözleşmesi	473
4. Navlun (Denizde Eşya Taşıma) Sözleşmesi	474
a. Sistematik	474
b. Güverte Yüğü	480
c. Pişmanlık Navlunu	480
d. Sürastarya Parası	482
e. “Temiz Konişmento Karşılığı Garanti Mektubu”	484

f. Eşyanın Geç Tesliminden Doğan Sorumluluk.....	484
g. “Parça Başı” Sınırlı Sorumluluk.....	485
h. Hak Düşürücü Süre	486
aa. Sorun	486
bb. Çözüm.....	486
5. Yolcu Taşıma Sözleşmesi.....	488
H. Deniz Kazaları	489
1. Müşterek Avarya.....	489
2. Çatma.....	491
a. Genel Olarak	491
b. İki Yeni Düzenleme	491
aa. Çatma ve “Teknik Kusur”	491
aaa. Sorun.....	491
bbb. Çözüm	492
bb. Çatma ve Harp Gemileri.....	492
3. Kurtarma.....	493
a. Genel Olarak	493
b. Kurtarma Ücreti ve Gemi Adamlarının Payları	494
I. Gemi Alacakları.....	495
J. Sorumluluğun Sınırlanması ve Petrol Kirliliği Zararının Tazmini.....	495
1. Genel Olarak	495
2. İki Yeni Düzenleme	496
a. Sınırlı Sorumluluk Sözleşmesi’nin Yürürlüğü.....	496
b. Sınırlı Sorumluluk ve Faiz.....	497
K. Cebrî İcra Hakkında Özel Hükümler	498
IV. Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Alanlarında Yenilikler	499
A. Giriş.....	499
B. Milletlerarası Usul Hukuku.....	500
1. Türk Ticaret Kanunu [2011] Taslağı	500
2. Uygulanacak Hukuk.....	502

a. İlke	502
b. Yabancı Bayraklı Gemilerde Kaptana Tebligat	504
3. Türk Bayraklı Gemilerin Yurt Dışında Cebri İcra Yoluyla Satışı.....	504
a. Sorunun Kaynağı	504
b. 5136 Sayılı Kanun İle Getirilen Düzenleme.....	506
c. Yeni Çözüm	507
aa. İlk Düzenleme.....	507
bb. Görüş ve Eleştiriler	507
cc. Kanunlaşan Çözüm	509
aaa. Bildirim veya İlân.....	509
bbb. Yaptırım.....	509
ccc. Terkin.....	510
ddd. Kamu Düzeni.....	511
C. Milletlerarası Özel Hukuk	512
1. Giriş.....	512
2. Gemiler Üzerinde Aynî Haklar.....	513
a. Genel Hüküm.....	513
aa. Önceki Düzenlemede Sorun	513
bb. Yeni Kural ve Çözüm.....	515
aaa. Hazırlık Süreci.....	515
bbb. Uygulama Alanı	516
(1) Araçlar Bakımından	516
(2) Aynî Haklar Bakımından	517
ccc. Kanunlar İhtilâfı Kuralı.....	519
(1) Sicil Yeri.....	519
(2) Bağlama Limanı.....	520
ddd. Yürürlükten Kaldırılan Kural	521
b. Gemi Alacaklısının Kanuni Rehin Hakkı İçin Özel Hüküm.....	521
aa. MÖHUK [1982] Dönemi.....	521
bb. 12/12/2007 - 30/6/2012 Dönemi	523
cc. Yürürlükteki Kural.....	525
c. Emredici Kurallar.....	527

d. Borç İlişkisi İçin Farklı Kanunlar İhtilâfı Kuralı	527
3. Gemide Taşınan Eşya Üzerindeki Aynî Haklar.....	528
4. Sözleşmeler	529
a. Eşya Taşıma (Navlun) Sözleşmesi	529
aa. Yeni Kural.....	529
bb. Uygulama Alanı.....	531
cc. Taraf Seçimi (General Paramount Clause)	533
dd. Yedek Kural.....	537
aaa. Yedek Kuralın İçeriği	537
bbb. Yedek Kuraldan Kaynaklanan Sorun	539
b. Yolcu Taşıma Sözleşmesi	540
5. Sigortacıya Doğrudan Başvuru Hakkı.....	543
V. Milletlerarası Sözleşmeler'e Katılma Hazırlıkları	545

§ 8. Deniz Ticareti Hukuku'nda Konu ve Yöntem

I. Konu.....	547
A. İncelemenin Kapsamı	547
B. Öğreti.....	547
1. Ticaret Kanunu [1929].....	547
2. Türk Ticaret Kanunu [1956]	548
3. Türk Ticaret Kanunu [2011].....	550
4. Değerlendirme	551
II. Deniz Ticareti Uyuşmazlıklarının Çözümünde Yöntem	
(Metodoloji)	553
A. Amaç	553
B. Anayasal İlke	554
C. Kanunun Uygulanması.....	555
1. İlke	555
2. Maddenin Sözü ve Başlığı.....	556
a. Söz.....	556
b. Başlıklar.....	556

3. Maddenin Özü ve Yorumda Temel Kural.....	558
a. Öz ve Gerekçe	558
b. Yorumda Temel Kural	558
4. “Takdir” ve “Hakkaniyet” Ölçütleri	561
5. Mahkemenin Kural Koyması.....	561
D. Özet	561

Üçüncü Kısım
GEMİ VE DENİZ TİCARETİ
HÜKÜMLERİNİN UYGULAMA ALANI

§ 9. Kaynak Alman Hükümlerinin Yasama Süreci

I. Kuzey Almanya Birliği'nin Kuruluşuna Kadarki Gelişmeler (1856-1867)	565
A. Prusya Ticaret Kanunu Taslağı [1856] ve Tasarısı [1857]	565
1. Hazırlık Çalışmaları	565
2. Madde Numaraları ve Sistematiği	566
3. Temel Hükümler	567
a. Gemi ve Ticaret Gemisi	567
b. Bayrak Çekme Hakkı	568
aa. İlke	568
bb. Maddi Şart: Vatandaşlık	568
c. Bayrak Çekme “Hakkı”	568
d. Gemi Sicili	569
aa. Amaçlar ve Birinci Şekil Şartı	569
bb. Tescil Yeri	569
cc. Tescilin Şartları ve Hükümleri	569
dd. İkinci Şekil Şartı: Gemi Tasdiknamesi	570
e. Bayrak Şahadetnamesi	570
B. Alman Ortak Ticaret Kanunu [1861]	571

1. Görüşmeler	571
2. Temel Hükümler	574
C. Prusya Yürürlük Kanunu [1861]	575
1. Yasal Düzenleme	575
2. “Prusya Gemisi” Niteliğinin Şartları.....	576
3. Bağlama Limanı Sicilinin Yetkisi.....	576
4. Tescil Edilecek Hususlar	576
5. Gemi Tasdiknamesi ve Bayrak Çekme Hakkının İspatı ...	577
6. Mülkiyetin Yurt Dışında Kazanılması.....	577
7. Hükümlerin Uygulama Alanı	578
II. Kuzey Almanya Birliği Dönemi	578
A. Kuzey Almanya Birliği Anayasası [1867]	578
B. Alman Bayrak Kanunu [1867]	579
1. Hazırlık Çalışmaları ve Kaynaklar.....	579
2. Temel Hükümler	579
a. Ticaret Gemilerinin Birlik Bayrağı Çekmesi	579
b. Bayrak Çekme Hakkının Şartları.....	580
c. Gemi Sicili	581
III. Alman İmparatorluğu Dönemi.....	583
A. Alman İmparatorluğu Anayasası [1871]	583
B. Temel Hükümlerde Değişiklik ve Yenilikler	584
1. Alman Tescil ve Ad Kanunu [1873]	584
2. Alman Tescil ve Ad Yönetmeliği [1873]	586
3. Ticaret Gemisi Olmayan Araçlar Hakkında Kanun [1885]	586
a. Amaç	586
b. Yatlar	588
c. Tescil	589
4. Değişiklik Kanunu [1888].....	590
C. Alman Ticaret Kanunu [1897] ve Yürürlük Kanunu [1897]....	591
D. Alman Bayrak Kanunu [1899] ve Değişikliği [1901].....	592

1. Amaç	592
2. Temel Hükümler	593
a. Kanun'un Uygulanacağı Gemiler ve Araçlar	593
aa. "Ticaret Gemileri"	593
bb. "Ticaret Gemisi Olmayan Araçlar" ve 1901 Tarihli Değişiklik.....	594
b. Bayrak Çekme Hakkının Şartları.....	595
c. Gemi Sicili	597
E. İnşa Hâlindeki Gemiler Üzerinde Rehin Kurulması Hakkında Kanun [1926]	600
IV. Nasyonal-Sosyalist Rejim Dönemi.....	602
A. Bayrak Çekme Zorunluluğu Hakkında Kanun [1935] ve Yönetmelik [1936].....	602
B. "Gemilerin Eşya Hukuku"na İlişkin Yeni Mevzuat [1940]	603
1. Giriş.....	603
2. Temel Hükümler	604
a. Gemi, Ticaret Gemisi ve Uygulama Alanı.....	604
b. Bayrak Çekme Hakkı ve Zorunluluğu.....	605
c. Gemi Sicili	605
d. İnşa Hâlindeki Gemi ("Yapı") Sicili.....	607
V. Federal Almanya Cumhuriyeti.....	608
A. Alman Bayrak Kanunu [1951] ve Gemi Sicili Kanunu [1951] .	608
1. Giriş.....	608
2. Temel Hükümler	608
a. Gemi ve Ticaret Gemisi.....	608
b. Bayrak	612
aa. Bayrak Çekme Zorunluluğu.....	612
bb. Bayrak Çekme Hakkı	615
c. Gemi Sicili	615
d. Tasdikname ve Şahadetname.....	617
e. Kamu Gemilerinde Bayrak İspat Belgesi.....	619
f. Yapı Sicili.....	620

g. Gemi Kirası ve Bayrak Çekme Hakkı	620
B. Gelişmeler	621
VI. Özet.....	622
A. “Gemi”nin Tanımı (1951).....	622
B. Temel İlkeler (1951).....	624
§ 10. Gemi Tanımları ve Hükümlerin Uygulama Alanı	
I. Türkiye Cumhuriyeti’nin Deniz Yetki Alanları.....	625
A. Kapsam	625
B. Yasal Düzenleme	627
1. Türk Karasuları, Münhasır Ekonomik Bölgesi ve Kıt’a Sahanlığı.....	627
2. İçsular, Su Yolu ve Esas Hatlar	629
a. Karasuları Bakımından İçsular ve Esas Hatlar	629
b. Deniz İdare Hukuku Bakımından İçsular.....	630
c. İmar Hukuku Bakımından Su Yolu	630
3. Kıyılar ile Kıyı Yapıları ve Tesisleri.....	631
a. Kıyı Tanımı ve İlke	631
b. İstisnalar	633
aa. Yasal Düzenleme	633
bb. Liman	634
cc. Tersane, Tekne İmal Yeri ve Çekek Yeri.....	634
dd. Diğer Kıyı Yapıları	635
4. Deniz Yetki Alanları.....	636
5. Açık Denizler.....	637
II. Uygulama Alanı Belirlemek İçin Tanım Verilmesi	637
III. Milletlerarası Sözleşmeler ve Avrupa Birliği Düzenlemeleri.....	641
A. Deniz Ticareti Alanında.....	641
B. IMO Düzenlemeleri	642
1. IMO Numarası	642

2. Denizde Çat(ış)maların Önlenmesine Yönelik Milletlerarası Kurallar.....	643
C. Avrupa Birliği Düzenlemeleri	645
IV. Deniz İdare Hukuku	646
A. Temel Tanım	646
B. Tonilato ve Tam Boy Ölçüleri (Tonilato Belgesi)	648
C. Denize Elverişlilik ve Su Aracı Uygunluk Belgeleri.....	649
D. Belgelendirme ve Sınıflandırma.....	650
1. Uygulama Alanı.....	650
2. Tanımlar	651
3. Gemilerin Ulusal Sınıflaması	653
4. Muafiyetler	654
5. Belgelendirilme ve Akreditasyon	654
V. Ticaret Kanunları.....	655
A. Ticaret Kanunu [1929].....	655
B. Türk Ticaret Kanunu [1956]	655
1. Tasarı.....	655
2. Adliye Encümeni'nin Tercihini	655
3. Tanım.....	656
4. Uygulamada Sorunlar	658
5. “Gemi” Sayılmayan Araçlar	659
C. Türk Ticaret Kanunu [2011]	660
1. Tanım.....	660
a. Tercih	660
b. Aranılan Şartlar.....	661
aa. Araç (Kendiliğinden Hareket Etmese Bile)	661
bb. “Pek Küçük Olmama”	662
cc. “Su” da Hareket (“Deniz” Yerine)	664
dd. Suda Hareket Etmeyi Gerektiren “Tahsis Amacı”	666
ee. “Yüzme Özelliği”	667
2. Değerlendirme	667

a. Mevzuat Uyumu.....	667
b. UDH Bakanlığı Bünyesinde Yeni Bir Sicil.....	668
c. Deniz Ticareti Hükümlerinin Uygulama Alanı	669
d. Çözüm Önerisi	670
D. Tamamlayıcı Tanımlar	671
1. Yapısal Bakımdan.....	671
a. Sefere (Denize, Yola ve Yüke) Elverişlilik	671
b. Tamire Elverişlilik (Tamir Kabul Etmez ve Tamire Değmez Gemi).....	676
2. Malik Bakımından.....	678
3. Kullanım Amacı Bakımından.....	678
a. “Ticaret” Gemisi.....	678
b. “Ticaret Dışı Gemi”	681
c. “Kamu Hizmeti” Gemileri	683
VI. Özel Hükümler.....	683
A. Türk Uluslararası Gemi Sicili	683
1. Giriş.....	683
2. Tanımlar.....	684
a. “Ticaret” Gemisi.....	684
b. “Ticari” Yat.....	684
c. Özel Maksudlu ve Özel Yapılı “Ticari” Gemiler	685
d. “Ticari” Kullanım Amacı	687
B. Bağlama Kütüğü.....	688
1. Giriş.....	688
2. Tanımlar.....	688
C. Deniz Turizmi Araçları.....	690
1. Genel Tanım.....	690
2. Özel Tanımlar	690
a. Amaç	690
b. Somut Tanımlar.....	691
3. “Ticaret” Gemisi Niteliği	692

4. Karşılaştırma.....	693
D. Turizm Amaçlı Yüzer Otel, Yüzer Lokanta ve Benzeri Tesisler	693
VII. Deniz Ticareti Hükümlerinin Uygulama Alanı	694
A. Alman Hukuku.....	694
B. Türk Hukuku	695
1. Yasal Düzenleme	695
2. Ticaret Dışı Gemiler.....	696
a. “Gemi” Başlıklı Kısım.....	696
b. Uygulanacak Diğer Hükümler.....	697
3. Kamu Gemileri	698
4. Türkiye’de Yapılıp Yurt Dışında Teslim Edilen Gemi ve Diğer Su Araçları.....	701
5. Türk Uluslararası Gemi Sicili ve Bağlama Kütüğü.....	703
6. Kanunlar İhtilâfı Kuralı?	704
7. Yasal Düzenleme Önerisi	705
VIII.Sonuç: “Gemi” Teriminin Anlamı (Deniz Ticareti Hukuku ve Deniz İdare Hukuku İçin Ortak Tanım)	706

§ 11. Geminin Kimliği

I. Başlık	709
II. Geminin Adı.....	709
A. Yasama Tarihçesi.....	709
B. Yürürlükteki Kaynaklar ve Uygulama Alanı.....	710
C. Zorunluluk.....	711
D. Gemi Adının Seçilmesi.....	712
1. Seçim Hakkının Sahibi.....	712
2. Seçime İlişkin Kısıtlamalar	712
3. İlk Seçimin Zamanı.....	714
E. Seçim Usulü.....	714
F. Yazılması	715

1. Tescil Belgelerine	715
2. Geminin Bordasına	715
G. Değiştirilmesi	717
H. Korunması	718
III. IMO Numarası	719
IV. Bağlama Limanı	719
A. Yasama Tarihçesi.....	719
B. Uygulama Alanı.....	720
C. Seçilmesi.....	721
D. Yazılması	722
V. Milliyet (Uyrukluk, Tâbiyet).....	722
A. Giriş.....	722
B. Kabotaj Mevzuatı.....	724
1. Kabotaj Kanunu [1926]	724
2. TBMM Tefsir Kararı [1928].....	726
C. Türk Bayrağı Mevzuatı	728
D. Ticaret Kanunları.....	729
1. Yasama Süreçleri ve Kaynaklar	729
a. Alman Hukuku'nda Önce "Hak" ve Sonra "Zorunluluk"	729
aa. Alman Bayrağı Çekme Hakkı	729
bb. Alman Bayrağı Çekme Zorunluluğu.....	730
b. Ticaret Kanunu [1929].....	730
c. Türk Ticaret Kanunu [1956].....	731
aa. Tasarı.....	731
bb. Adliye Encümeni'nin Tercihi ve Öğreti.....	731
cc. Değişiklikler [2004]	732
d. Türk Ticaret Kanunu [2011].....	733
2. Yürürlükteki Kurallar.....	733
a. Türk Bayrağı Çekme Zorunluluğu	733
b. Türk Gemisi Niteliği	734
aa. Geminin Maliki: Bir Gerçek Kişi.....	734

bb. Geminin Maliki: Bir Tüzel Kişi	735
aaa. Kaynak Hüküm ve Yasama Süreci	735
(1) Kaynak Alman Hükümü.....	735
(2) Türkiye’de Yasama Süreci.....	736
bbb. Ortak Şart: Merkezin Türkiye’de Bulunması	737
ccc. Geminin Maliki: Kuruluş, Kurum, Dernek ve Vakıf	738
ddd. Geminin Maliki: Şirket	738
(1) Yönetimde Türk Çoğunluğu	739
(2) Türk Ortakların Oy Çoğunluğu	740
(3) Bağlı Nama Yazılı Hisse Senetleri	741
(4) Hâkim Şirketin ve Dolaylı Hâkimiyeti Sağlayan Bağlı Şirketlerin Durumu	742
cc. Geminin Maliki: Birden Çok Gerçek veya Tüzel Kişi.....	743
aaa. Birlikte Mülkiyet Hâlleri.....	743
bbb. Geminin Maliki: Donatma İştiraki	744
c. Öneri	745
d. Geçici Bayrak Değişikliği.....	746
aa. Türk Bayrağı’ndan Çıkış.....	746
bb. Türk Bayrağı’na Geçiş	747
e. Türk Bayrağı Çekme Hakkının Düşmesi.....	748
E. Yeni Tescil ve Teşvik Mevzuatı.....	748
F. Türk Bayrağı Çekme Hakkının İspatı	749
G. Yürürlük (Geçiş) Kuralları	750
VI. Ceza Hükümleri	750
A. Yasama Süreci	750
B. Suç Oluşturan Fiiller	752
1. Mevzuata Aykırı Bayrak Çekilmesi	752
2. Belgesiz Bayrak Çekilmesi	754
3. Bayrak Çekmemek.....	755
4. Geminin Adının ve Bağlama Limanının Yazılmaması.....	756
C. Ortak Hükümler.....	757

1. Kast Şartı.....	757
2. Yabancılık Unsuru	758
D. Bayrak Mevzuatı ile Uyumsuzluk.....	760

§ 12. Gemiyle İlgili Kişiler

I. Terim ve Kapsam.....	763
II. Genel Hükümler	765
A. Kişiler Hukuku ve Ticaret Hukuku.....	765
1. Giriş.....	765
2. Kişi Türleri	765
a. Medenî Hukuk Kişileri.....	765
b. Ticaret Hukuku Kişileri	766
c. Kamu Tüzel Kişileri	767
d. Tercihle Özgürlük.....	767
3. Tacir ve Esnaf Sıfatları	768
4. Sonuç.....	769
B. Eşya Hukuku.....	769
III. Gemi Maliki.....	770
A. Milletlerarası Sözleşmeler.....	770
1. Genel Olarak	770
2. Deniz Kirliliğinden Doğan Sorumluluk Alanında	770
a. Tanımın Kaynakları	770
b. Tanımın İçeriği.....	771
c. Tanımın Amacı.....	771
d. Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanması	772
e. Resmî Tercüme.....	772
f. Devlet Geminin İşletilmesi.....	773
3. Gemilerin Tescili Alanında	774
B. Deniz İdare Hukuku.....	774
C. Deniz Ticareti Hukuku.....	775

D. Sonuç.....	776
IV. Donatan ve İşleten.....	776
A. Yasama Süreci	776
1. Roma Hukuku.....	776
2. Alman Hukuku	777
3. Türk Hukuku	779
a. Ticaret Kanunu [1929].....	779
b. Türk Ticaret Kanunu [1956].....	780
aa. Hükümet Tasarısı.....	780
bb. Adliye Encümeni Değişikliği	781
c. Türk Ticaret Kanunu [2011].....	782
d. Sonuç.....	783
B. “Donatan” Sıfatı.....	784
1. Hukuksal Unsurlar	784
a. Deniz Ticareti Hukuku: Gemi.....	784
b. Eşya Hukuku: Mülkiyet	785
c. Ticari İşletme Hukuku: Menfaat Sağlama Amacı.....	785
aa. Tacir ve Esnaf Sıfatları	785
bb. Menfaat Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	786
cc. Ticaret Gemisi Niteliği	787
2. Yasal Sonuçlar	788
a. Giriş.....	788
b. Donatan İle Kaptan Arasındaki Hizmet Sözleşmesi ...	789
c. Kaptanın Kanuni Temsil Yetkisi	791
d. Sözleşmeden Doğan Sorumluluk	793
e. Haksız Fiilden Doğan Sorumluluk	793
f. Deniz Kazaları	794
g. Yargılama Hukuku.....	794
h. Donatma İştirakinde Paydaş	794
i. Yanlış Kullanım	795
C. “İşleten” (Donatan Sayılan Kişi) Sıfatı	795

1. Çeşitli Kaynaklar	795
2. Deniz İdare Hukuku.....	798
3. Deniz Ticareti Hukuku.....	800
a. Terim.....	800
b. Tanım.....	801
c. Eşya Hukuku: Zilyetlik.....	801
aa. Zilyetliğin Kurulması.....	801
bb. Zilyetliğin Dayanağı (İç İlişki)	804
d. Yasal Sonuçlar (Dış İlişki).....	806
aa. Mülkiyet Hakkına Bağlanan Yetkiler.....	806
bb. Donatan Sıfatına Bağlanan Yasal Sonuçlar	806
cc. Geminin İşletilmesinden Doğan Alacaklar	807
dd. Geminin İşletilmesinden Doğan Borçlar	808
aaa. Kişisel Borçlar.....	808
bbb. İhtiyati Haciz Hakkı.....	808
ccc. Gemi Alacaklısı Hakkı	809
ddd. Tersane Sahibinin Kanuni İpotegi ve Hapis Hakkı	811
D. Değerlendirme	812
V. “Çarterer” Türleri	813
A. Genel Olarak	813
B. Kiracı (Bareboat Charterer ve Lessee).....	814
C. Tahsis Olunan (Time Charterer)	818
D. Taşıtan (Voyage Charterer)	821
VI. Temsilciler	821
A. Genel Olarak	821
B. Yönetici (Menajer).....	822
C. Acente	824
D. Kaptan.....	825
VII. Gemi Adamları.....	826
A. Deniz İdare Hukuku.....	826
B. Ticaret Kanunları.....	827

1. Yasama Tarihçesi.....	827
2. Uygulama Alanı.....	829
3. Tanım.....	830
4. Kaptan İle İlgili Tartışma.....	831
VIII.Donatma İştiraki.....	832
A. Tanım.....	832
1. Yasama Süreci	832
2. Şartlar.....	835
3. “Paydaş Donatan” Sıfatı.....	835
4. “Gemi Payı” ve “İştirak Payı”	836
a. Alman Hukuku.....	836
aa. 1940 Tarihli Değişiklikten Önce	836
bb. 1940 Tarihli Değişiklikten Sonra.....	837
b. Türk Hukuku	838
aa. Ticaret Kanunu [1929].....	838
bb. Türk Ticaret Kanunu [1956].....	838
cc. Türk Ticaret Kanunu [2011].....	840
dd. İştirak Payı ve Gemi Payının Devri ile Rehni.....	840
B. İştirakin Unvanı	840
1. Yasama Süreci	840
2. Kural.....	841
C. İştirakin Tescili.....	841
1. Yasama Süreci	841
2. Süre.....	843
3. Tescil Edilecek Hususlar	843
D. Uygulanacak Hükümler	844
1. Tacirlere İlişkin Hükümler ve Tüzel Kişilik Sorunu.....	844
2. Tüzel Kişi Maliklerin Durumu.....	845
3. Paydaş Donatanların Arasındaki İlişkiler	846
a. Yasama Süreci.....	846
b. Kuralların Sırası.....	846

E. İştirakin Yönetimi ve Temsili	848
1. Kararlar.....	848
2. Gemi Müdürü	849
a. Atanması ve Görevden Alınması.....	849
b. Yönetim Yetkisi.....	850
aa. Kapsamı.....	850
bb. Sınırlandırılması.....	851
c. Temsil Yetkisi.....	851
aa. Kapsamı.....	851
bb. Hükümleri.....	853
cc. Sınırlandırılması.....	854
d. Yükümlülükleri.....	855
aa. Özen Yükümlülüğü.....	855
bb. Defter Tutma ve Belgeleri Saklama Yükümlülüğü	855
cc. Bilgi ve Hesap Verme Yükümlülüğü.....	856
F. Kazanca ve Zarara Katılma.....	857
1. Yasama Süreci	857
2. Kurallar.....	857
G. Giderlere Katılma.....	858
1. Yasama Süreci	858
2. Kurallar.....	859
H. Paydaş Donatanların Şahsında Değişiklik.....	859
I. Paydaş Donatan Olan Kaptan	860
J. Paydaş Donatanların Sorumluluğu	861
1. İştirakin Borçlarından Dolayı Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluğu.....	861
2. İştirak Payının Devredilmiş Olması Hâlinde	862
a. İç İlişki	862
aa. Yasama Süreci.....	862
bb. Kurallar.....	862
b. Dış İlişki	863
K. Sona Erme ve Tasfiye	864

1. Yasama Süreci	864
2. Sona Erme Sebepleri.....	865
a. Fesih Kararı	865
b. Çıkmak İsteyen Ortağın Fesih İstemi.....	865
c. İştirakin İflâsı.....	867
3. Sona Ermeyi Gerektirmeyen Hâller	867
4. Tasfiye	867
a. Yasama Süreci.....	867
b. Kurallar.....	868
L. Yapı Ortaklığı.....	869
M. Değerlendirme	869
KAVRAM DİZİNİ.....	871
YAZAR'ın Yayın Listesi	877